

K02.4-I- 08-000774
28 JAN. 2008

Mevrouw Hilde Crevits
Vlaams minister van Openbare Werken,
Energie, Leefmilieu en Natuur
Koning Albert II-laan 20, bus 1
1000 Brussel

datum uw referentie onze referentie contact	25 januari '08 LNE/AIM/MN16BB-U-07 03.04/L12/2008/88 tim.blockx@minaraad.be / 02 558.01.42
betreft	Briefadvies over het voorontwerp van decreet houdende instemming met het Verdrag inzake de inzameling, afgifte en inname van afval in de Rijn- en binnenvaart.

Mevrouw de minister,

Op 21 december 2007 ontving de Minaraad een adviesvraag over het voorontwerp van decreet houdende instemming met het Verdrag inzake de inzameling, afgifte en inname van afval in de Rijn- en binnenvaart¹. Het advies wordt gevraagd binnen de termijn van een maand. Met deze brief hoopt de Raad aan uw vraag tegemoet te komen. De Minaraad keurde het briefadvies goed op de raadszitting van 25 januari 2008.

De internationale overeenkomst is een 'gemengd verdrag'. Dergelijke overeenkomst is gebaseerd op de bevoegdheden van de federale overheid en van de gewesten. Dit impliceert dat ook het Vlaamse Gewest zijn instemming dient te verlenen met het protocol. De adviesvraag en dit advies hebben betrekking op dit instemmingsdecreet.

Dit verdrag zet een internationaal geharmoniseerd systeem op om:

- de vervuiling van de vaarwegen door de binnenvaart te vermijden;
- het beginsel 'de vervuiler betaalt' in praktijk te brengen en op deze manier bij te dragen tot het ecologische imago van de binnenvaart;
- de concurrentieverhoudingen tussen de binnenvaartvloten van de verschillende verdragsluitende staten niet te verstoren.

Behalve de bepalingen van het verdrag bevat het verdrag ook twee bijlagen. In bijlage

¹ Aangenomen te Straatsburg op 9 september 1996 door de Centrale Commissie voor de Rijnvaart.

1 zijn de vaarwegen opgesomd die onder het toepassingsgebied van het verdrag vallen. Bijlage 2 bevat de praktische uitwerking van het verdrag via een uitvoeringsregeling. De tweede bijlage bestaat uit drie delen die overeenkomen met de drie soorten scheepsafval die kunnen voorkomen. Deel A regelt namelijk het olie- en vethoudende scheepsbedrijfsafval, deel B het afval van de lading met inbegrip van restlading en overslagresten en deel C het overige scheepsbedrijfsafval.

De Minaraad gaat akkoord met de grote lijnen van het ontwerpdecreet. Niettemin heeft de Raad nog een aantal vragen en/of opmerkingen.

België is de laatste verdragssluitende staat om het verdrag te ratificeren. Het verdrag treedt, overeenkomstig art. 18 van het verdrag, pas in werking op de eerste dag van de maand na neerlegging van de laatste akte van bekrachtiging door de ondertekende staten. De Raad vraagt zich af waarom de ratificatieprocedure slechts na meer dan 10 jaar na de ondertekening van het verdrag wordt opgestart². De Raad stelt vast dat Nederland het verdrag al in 2000 heeft geïmplementeerd, door middel van het Scheepsafvalstoffenbesluit³.

Volgens de toelichting moet *"de ratificatieprocedure door deze opgelopen vertraging ten allersnelste afgewerkt worden. De gewesten en de federale overheid moeten de maatregelen treffen waardoor de mechanismen van het verdrag zo vlug mogelijk na inwerkingtreding operationeel kunnen worden."* De Minaraad betreurt dit en is voorstander van het correct en tijdig uitvoeren van Europese en internationale engagementen.

De Minaraad ontkomt niet aan de indruk dat – ondanks de grote vertraging – er bijzonder weinig duidelijkheid bestaat over hoe men deze richtlijn zal implementeren en welke de gevolgen daarvan zijn. De Raad stelt onder meer de volgende onduidelijkheden vast:

- er is nog geen ontwerp van samenwerkingsakkoord tussen de gewesten en de federale overheid opgesteld;
- het is niet duidelijk welke de (milieu-)gevolgen zijn van dit verdrag;
- er is nergens vermeld hoe en waar men de bepalingen inzake bv. het lozen van waswater in de regelgeving zal opnemen.

De Raad meent dat de opgelopen achterstand geen excuus mag zijn om haastwerk van mindere kwaliteit af te leveren.

Het verbod tot lozen van scheepsafval en delen van de lading van binnenvaartschepen in vaarwegen is bepaald in artikel 3 van het verdrag. In België is dit een bevoegdheid van de gewesten. In Vlarem zijn hierover al bepalingen opgenomen, waarvan een aantal strenger zijn dan het verdrag⁴. De toelichtingsnota aan de Vlaamse Regering geeft

² Het verdrag kwam tot stand op 9 september 1996 en werd door zes landen, waaronder België, ondertekend.

³ Besluit van 18 december 2000, Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden jaargang 2001, 48.

⁴ Vlarem I rubriek 2.2.6. Opslag en reiniging van recipiënten. Deze rubriek stelt dat waswaters in een vergunde installatie moeten worden gereinigd cf. art. 5.2.2.9.3 van Vlarem II.

Vlarem I rubriek 3.2 'Het lozen van niet in de rubrieken 3.3 en 3.6 begrepen huishoudelijk afvalwater'. Op deze lozing zijn de voorwaarden van artikel 4.2.7.1.1 van Vlarem II van toepassing. Deze voorwaarden zijn strenger dan de voorwaarden uit art. 9.01 lid 3 van het verdrag.

duidelijk aan dat de bepalingen in de Vlareem-regelgeving versoepeld zullen worden. Deze nota stelt: "In principe zouden deze strengere bepalingen van Vlareem moeten gecorrigeerd worden om juridisch in overeenstemming te zijn met het verdrag". Momenteel ligt ook een voorstel tot versoepeling van de indelingslijst in Vlareem I klaar⁵. De Minaraad vindt in het voorliggende dossier geen enkele inschatting terug van de gevolgen hiervan op het leefmilieu, noch een inhoudelijke motivering van de noodzaak en het nut ervan. De Raad vraagt om na te gaan in hoeverre de bepalingen van dit verdrag het bereiken van de doelstellingen uit de relevante Europese en Vlaamse waterregelgeving bemoeilijkt. Indien dit het geval zou zijn, meent de Raad dat het nodige gedaan moet worden om het verdrag in overeenstemming te brengen met de Europese regelgeving. .

De bepalingen en de voorwaarden voor het lozen van waswaters zijn ingeschreven in aanhangsel II bij de Uitvoeringsregeling (art. 5.01, onderdeel d) van het verdrag. De Minaraad ziet geen onoverkomelijke problemen in het verdrag wat het lozen van waswater betreft. De Raad heeft echter wel vragen bij de manier waarop men deze bepalingen wenst om te zetten. Door de voorgestelde aanpassing van Vlareem (zie het voorontwerp van besluit betreffende de actualisatie van Vlareem⁶) worden deze activiteiten immers niet langer ingedeeld en vervallen ook de in Vlareem voorziene controle- en handhavingsmogelijkheden.

De Minaraad vraagt om duidelijk te maken hoe men de regelgeving van dit verdrag in Vlaanderen zal opleggen, controleren en handhaven. Zonder bijkomende duidelijkheid hierover, dreigt een hiaat in de regelgeving te ontstaan. De Raad stelt vast dat al zeker in de haven van Antwerpen plannen bestaan om op dit vlak initiatieven te nemen via de havenreglementeringen. De Raad vindt dit een goede zaak, maar wijst op mogelijke problemen in een overgangsfase en stelt dat een uniforme en gebiedsdekkende regelgeving wenselijk is.

De Minaraad stelt zich ernstig vragen bij de bepalingen inzake de lozing van huishoudelijk afvalwater. Zowel de commerciële binnenvaart (goederentransport) als de passagiersvaart zijn de laatste jaren in opmars. Dit leidt tot een toenemende druk op de waterlopen. De Raad stelt vast dat de bepalingen van het verdrag hierover weinig ambitieus zijn. Ongezuiverde lozingen van huishoudelijk afvalwater zijn simpelweg toegestaan – behalve door grote passagiersschepen. De normen voor de waterzuiveringsinstallaties van deze (grote) schepen zijn echter niet bepaald ambitieus. Het is voor de Raad ook niet duidelijk of ook de pleziervaart en de woonboten onder dit verdrag vallen. Hij veronderstelt dat dit niet het geval is, omdat in Nederland de lozing

⁵ Zie art. 1 van het 'Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 februari 1991 houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning en van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne naar aanleiding van het vaststellen van zoneringsplannen voor de sanering van het afvalwater'.
En: In art. 30: 'voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 februari 1991 houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning en van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne ter doorvoering van technische actualisering'.

⁶ Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 februari 1991 houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning en van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne ter doorvoering van technische actualisering.

van toiletwater afkomstig van pleziervaartuigen verboden is vanaf 2009⁷.

De Raad is van mening dat de technologie voorhanden is om de impact van deze lozingen door schepen te minimaliseren. Omwille van deze inzichten ziet de Raad geen redenen waarom deze lozingen anders zouden moeten behandeld worden dan bv. lozingen afkomstig van huishoudens. De Minaraad vraagt daarom om specifiek de bepalingen van dit verdrag inzake huishoudelijk afvalwater af te toetsen aan onder meer de Zwemwaterrichtlijn en de Kaderrichtlijn Water. Hij meent verder dat het wenselijk is om eveneens de impact van de pleziervaart en de woonboten mee in deze oefening op te nemen.

De toelichtingsnota aan de Vlaamse Regering stelt dat er in de praktijk weinig problemen zijn aangaande de verplichtingen inzake het opzetten van inzamelpunten. Voor sommige afvalstromen zal men hiervoor enkel in Antwerpen en Gent terecht kunnen. De Minaraad vraagt zich af of er op de grote routes, richting zuiden (Leie) en oosten (Albertkanaal), ook geen nood is aan bijkomende inzamelpunten. De Raad stelt voor om hierover te overleggen met vertegenwoordigers van de binnenschippers. De dichtheid van het netwerk van ophaalpunten zal immers meebepalend zijn voor het succes van het systeem.

In de hoop u met dit briefadvies van dienst te zijn.

Met de meeste hoogachting,

Dirk Uyttendaele
Waarnemend directeur
I.o.v. Hubert David
Voorzitter Minaraad

⁷ Indien dit onder het toepassingsgebied van het verdrag valt, zou dit in strijd zijn met de bepalingen van het verdrag.